

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13706

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Γαληνοτάτη Δημοκρατία	α. Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία του Γερμανικού Έθνους
2. Ουγενότοι	β. Αυτοκρατορία της Νίκαιας
3. Όθων Α΄	γ. Πρόνοιες
4. Ιωάννης Βατάτζης	δ. Μεταφορά και εφοδιασμός στρατευμάτων Δ΄ Σταυροφορίας
5. Διαφωτισμός	ε. Ορθός Λόγος
	στ. Εξελληνισμός του Κράτους
	ζ. Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου

(μονάδες 5)**Απάντηση (1-δ, 2-ζ, 3-α, 4-β, 5-ε)**

2) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

1. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών
2. Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας
3. Μάχη του Ματζικέρτ
4. Ειρήνη της Αυγούστας
5. Πτώση της Βαστίλλης

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών (1054), 2. Μάχη του Ματζικέρτ (1071), 3. Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας (1438-1439), 4. Ειρήνη της Αυγούστας (1555), 5. Πτώση της Βασιλίας (1789)

1.β. Να εξηγήσετε τη σημασία των ακόλουθων ιστορικών όρων: Ισλάμ, φέουδο, μερκαντιλισμός.

(μονάδες 5+5+5=15)

Ισλάμ: Το Ισλάμ είναι η θρησκεία που ίδρυσε ο Μωάμεθ. Το Ισλάμ έχει πολλά δάνεια στοιχεία από τη Χριστιανική και την Ιουδαϊκή θρησκεία. Οι πιστοί της νέας θρησκείας ονομάστηκαν μουσουλμάνοι. Ιερό βιβλίο των μουσουλμάνων είναι το Κοράνιο. Για τους μουσουλμάνους ιδιαίτερη σημασία είχε ο **ιερός πόλεμος** (τζιχάντ), δηλαδή η υποχρέωση των πιστών να διαδώσουν με το σπαθί τη θρησκεία τους στους «απίστους». Οι μάρτυρες της πίστης εξασφάλιζαν την είσοδό τους στον Παράδεισο. Η πίστη αυτή των μουσουλμάνων υπήρξε σημαντικός παράγοντας της ραγδαίας εξάπλωσης του Ισλάμ. Το Κοράνιο, όμως, δεν καθορίζει μόνο τη θρησκευτική συμπεριφορά των πιστών, αλλά και τα καθήκοντα και τους νόμους που πρέπει να τηρούνται από τους πολίτες, τους υπαλλήλους και τους κυβερνώντες. Η θρησκευτική κοινότητα ταυτίζεται με το κράτος (**θεοκρατικό κράτος**). Όποιος παραβιάζει τους ιερούς κανόνες δικάζεται από τον Μουφτή ή τον Καδή (δικαστή) βάσει του Κορανίου. Η θρησκευτική δικαιοσύνη δεν διαχωρίζεται από την κοσμική. Ο ανώτατος άρχοντας είναι ταυτόχρονα θρησκευτικός και κοσμικός ηγέτης.

(η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 17 του σχολικού βιβλίου)

Φέουδο: ονομάζεται η έκταση γης την οποία παραχωρούσε ο ανώτατος άρχοντας μιας περιοχής σε κάποιον ευνοούμενό του με αντάλλαγμα την υποτέλεια και την παροχή διαφόρων υπηρεσιών εκ μέρους του υποτελούς. Από τη λέξη φέουδο ολόκληρη η ολόκληρη η ευρωπαϊκή μεσαιωνική κοινωνία αποκλήθηκε φεουδαρχική και οι άρχοντές της φεουδάρχες.

Μερκαντιλισμός: Οικονομική πρακτική μάλλον παρά θεωρία, που είχε επικρατήσει στη δυτική Ευρώπη από το 16ο αιώνα ως το 18ο, σύμφωνα με την οποία ο πλούτος μιας χώρας βασιζόταν στα αποθέματα σε πολύτιμα μέταλλα που διέθετε. Κατά συνέπεια κάθε κράτος επιδίωκε να έχει ενεργητικό εμπορικό ισοζύγιο, ώστε να εισάγονται πολύτιμα μέταλλα από το πλεόνασμά του. Για την επίτευξη του στόχου αυτού εφάρμοζε κρατικό παρεμβατισμό, ενθαρρύνοντας την εξαγωγή προϊόντων και αποθαρρύνοντας τις εισαγωγές.

ΘΕΜΑ 2

2.α. Ποιες ήταν οι συνέπειες της δημιουργίας του θεσμού των «θεμάτων» στην κοινωνική οργάνωση του Βυζαντίου;

(μονάδες 13)

Η δημιουργία του θεσμού των θεμάτων είχε σημαντικές συνέπειες τόσο στο το αμυντικό σύστημα και όσο και στην κοινωνική οργάνωση του Βυζαντίου: Οι μισθοφόροι εξέλιπαν, ενώ οι νέοι στρατιώτες-αγρότες αγωνίζονταν με αυταπάρηση, επειδή παράλληλα υπερασπίζονταν την ιδιοκτησία τους. Η μικρή και η μεσαία ιδιοκτησία ενισχύθηκαν και για έναν επιπλέον λόγο: οι μεγάλοι γαιοκτήμονες αποδεκατίστηκαν στη διάρκεια των αβαροσλαβικών επιδρομών και τα χέρσα χωράφια τους καταλήφθηκαν από ελεύθερους αγρότες ακτήμονες ή μικροϊδιοκτήτες. Έτσι, η μεσοβυζαντινή κοινωνία αναδιαρθρώθηκε ριζικά. Οι ελεύθεροι αγρότες συγκροτούσαν τώρα τη δυναμικότερη τάξη της και ήταν οργανωμένοι στις εύρωστες και ομοιογενείς κοινότητες των «χωρίων».

(Η απάντηση στη σελ. 15 του σχολικού βιβλίου)

2.β Να εξηγήσετε σε ποιους λόγους οφείλεται η θρησκευτική Μεταρρύθμιση στην Αγγλία και ποια ήταν τα αποτελέσματά της.

(μονάδες 12)

Στην Αγγλία η τάση για ανεξαρτητοποίηση από την παπική επιρροή χρονολογείται από την εποχή που ο Ιωάννης Ουίκλιφ (1320-1184) χαρακτηρίστηκε αιρετικός, και δυνάμωσε ιδιαίτερα κάτω από την επίδραση του χριστιανικού ανθρωπισμού.

Μια διαμάχη του βασιλιά Ερρίκου του Η' (1534-1547) με τον πάπα για προσωπικούς λόγους στάθηκε η αφορμή για την οριστική ρήξη της εκκλησίας της Αγγλίας με τη Ρώμη (1534) και η αφετηρία της αγγλικανικής μεταρρύθμισης που είχε χαρακτήρα θρησκευτικό, πνευματικό και πολιτικό. Η μεταρρύθμιση αυτή δεν αποτελούσε ιδιαίτερο δόγμα, αλλά συνδύασε στοιχεία του Λουθηρανισμού και του Καλβινισμού.

Αργότερα, στα χρόνια των διαδόχων του Ερρίκου, εδραιώθηκε η Αγγλικανική Εκκλησία, η οποία ήταν η μόνη που αναγνωριζόταν από το κράτος. *(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 132-133 του σχολικού βιβλίου)*

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική